

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

4 december 1996

VOORSTEL VAN DECREET

– van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren
Steve Stevaert en Herman Lauwers en mevrouw Ria Van Den Heuvel –

**houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement
ingediende verzoekschriften**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De opname van het petitierecht in de Grondwet situeert zich voor onze streken in de periode van de Franse Revolutie. Eerst in de Grondwet van het jaar III, daarna in de Grondwet van 1814 en ten slotte in de Constitutie van 1831 wordt dat recht uitdrukkelijk erkend, zij het met de belangrijke nuance dat het persoonlijk afgeven van de petitie, individueel of als groep, voortaan wordt verboden. De mogelijkheid tot persoonlijke afgifte had in de geschiedenis herhaaldelijk aanleiding gegeven tot een sterke fysieke druk op de volksvertegenwoordigers.

De bedoeling van de negentiende-eeuwse grondwetgever was duidelijk. Het petitierecht diende te fungeren als één van de beschermingsmiddelen tegen het overheidsoptreden zonder dat echter de normale parlementaire procedure zou worden verstoord.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de decennia, volgend op de onafhankelijkheid, gekenmerkt worden door een zeer sterke aandacht voor dit instrument. Van bijna iedere petitie werd een rapport opgesteld of de petitie werd in openbare zitting besproken en voor de bespreking werd er overigens iedere week minstens één avondzitting gereserveerd.

Sinds de tweede wereldoorlog vertoont het gebruik van het verzoekschrift een fluctuerend karakter. Het meest opmerkelijke is dat de politieke petitie zo goed als is verdwenen. In zo'n petitie wordt er gevraagd om een bepaalde wijziging in de regelgeving aan te brengen of het beleid al dan niet door te voeren, meestal naar aanleiding van een ontwerp of voorstel. In klachtenpetities daarentegen vraagt de verzoeker een interventie om bepaalde persoonlijke moeilijkheden op te lossen.

Beide vormen van petitie krijgen tegenwoordig een stiefmoederlijke behandeling of zelfs geen behandeling. Dat staat in schril contrast met wat er in de ons omringende landen geschiedt. Dit voorstel van decreet strekt er dan ook toe het petitierecht aan te passen aan de nieuwe behoeften van de maatschappij waardoor het als een reëel instrument kan dienen om de burger daadwerkelijk inspraak te bezorgen.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Voor de petitioneris wordt de minimum leeftijdsgrens vastgesteld op vijftien jaar. Deze explicitering is niet zonder belang daar hierdoor een essentieel begrip uit het VN-verdrag inzake de Rechten van het Kind, te weten de participatiegedachte, vorm krijgt.

Artikel 3

Er weze opgemerkt dat ook een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in de Vlaamse Gemeenschap het recht heeft om bij het Vlaams Parlement een verzoekschrift in te dienen.

Artikelen 4 en 5

In deze bepalingen worden de vormvereisten vastgesteld.

Artikel 6

Dit artikel handelt over de niet-ontvankelijkheid.

Artikel 7

De huidige procedure wordt gekenmerkt door een gebrek aan een tegensprekelijk debat. Verder bevindt de bevoegde commissie zich in een te afhankelijke situatie waarbij de meerderheid van de commissie politiek gebonden is aan de uitvoerende macht. Dit artikel verhelpt die toestand en waarborgt aldus een wezenlijke rol voor de oppositie.

Artikel 8

Het is duidelijk dat de commissie eveneens en te allen tijde de aanwezigheid van de bevoegde minister kan vorderen.

Artikel 9

Het recht op petitie impliceert ook het recht op antwoord.

Artikel 10

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Yolande AVONTROODT
Tees MERCKX-VAN GOEY
Steve STEVAERT
Herman LAUWERS
Ria VAN DEN HEUVEL

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 118, § 2, van de Grondwet.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° Parlement : het Vlaams Parlement ;
- 2° regering : de Vlaamse regering ;
- 3° commissie : de terzake bevoegde commissie in het Vlaams Parlement ;
- 4° petitionaris : de persoon van vijftien jaar of ouder die een verzoekschrift heeft ingediend.

Artikel 3

Ieder persoon heeft het recht om individueel of samen met anderen een verzoekschrift bij het Parlement in te dienen.

Artikel 4

Een bij het Parlement ingediend verzoekschrift moet de naam, hoedanigheid, nationaliteit en woonplaats van ieder der ondertekenaars vermelden.

Artikel 5

Het verzoekschrift dient gemotiveerd en in het Nederlands opgesteld te zijn. Een uiteenzetting van de redenen die tot de indiening van het verzoekschrift hebben geleid en van het belang dat een petitionaris bij een onderzoek door de commissie heeft, dient te worden opgenomen.

Artikel 6

De voorzitter van het Parlement verwijst het verzoekschrift naar de commissie die onderzoek van de inhoud verricht.

Uiterlijk een maand na ontvangst van het verzoekschrift beslist de commissie over de ontvankelijkheid met een meerderheid van tweederde der stemmen, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van de commissie aanwezig is.

In geval van een door de commissie niet ontvankelijk verklaard verzoekschrift wordt de petitionaris hiervan in kennis gesteld met opgave van redenen.

De reden kan zijn :

- 1° de niet-naleving van de in dit decreet gestelde vormvereisten ;
- 2° de aanwezigheid van een rechterlijke uitspraak over de in het verzoekschrift omschreven aangelegenheid ;
- 3° het bestaan van de mogelijkheid van beroep waarbij de petitionaris nagelaten heeft beroep in te stellen ;
- 4° het feit dat het verzoekschrift handelt over een onderwerp dat betrekking heeft op een lager publiekrechtelijk lichaam.

Artikel 7

In geval van een door de commissie ontvankelijk verklaard verzoekschrift wijst de commissie onder haar leden twee verslaggevers aan, van wie er één niet behoort tot een regeringsfractie. De petitionaris, al dan niet vergezeld van een raadsman, wordt uiterlijk een maand na de ontvankelijkheidsverklaring door de commissie gehoord. Dat geschiedt zoveel als nodig wordt geacht.

Indien het verzoekschrift door meerdere petitionarissen wordt ondertekend, wijzen de petitionarissen zelf maximaal vijf vertegenwoordigers uit hun midden aan.

Artikel 8

Voor de behandeling van een verzoekschrift kan de commissie hoorzittingen houden of aan de

leden opdracht geven om ter plaatse de feiten vast te stellen.

De commissie kan het verzoekschrift zenden aan het bevoegde lid van de regering met het verzoek om naar aanleiding daarvan inlichtingen te verstrekken.

Deze inlichtingen dienen binnen zes weken aan de commissie te worden verstrekt.

Indien het niet mogelijk is om binnen de genoemde termijn de inlichtingen te verstrekken, geeft het bevoegde lid van de regering binnen zes weken een schriftelijk, met redenen omkleed bericht aan de commissie.

De commissie kan de regering verzoeken alle toegang te verschaffen tot haar diensten.

Artikel 9

De commissie brengt ten aanzien van een verzoekschrift verslag uit aan het Parlement.

Dat verslag bevat een voorstel en de gronden waarop het voorstel steunt.

De voorzitter van het Parlement brengt de petitioneris op de hoogte van de hierover genomen beslissingen en van de motivering ervan.

Het verslag van de commissie wordt openbaar gemaakt.

Artikel 10

De commissie kan het verzoekschrift aan de terzake bevoegde ombudsman voorleggen.

Yolande AVONTROODT
Trees MERCKX-VAN GOEY
Steve STEVAERT
Herman LAUWERS
Ria VAN DEN HEUVEL
